09/03/2024

Τα Ψυχοσάββατα: Η μέριμνα της Εκκλησίας για τους κεκοιμημένους – Γιατί φτιάχνουμε κόλλυβα και τι συμβολίζει το κάθε υλικό

/ Ορθόδοξες Προβολές

Η Εκκλησιά έχει καθορίσει δύο Σάββατα, τα οποία αφιερώνει στους κεκοιμημένους της. Είναι τα μεγάλα Ψυχοσάββατα· το ένα πριν από την Κυριακή της Απόκρεω και το άλλο πριν από την Κυριακή της Πεντηκοστής.

Το **Ψυχοσάββατο πριν από την Κυριακή της Απόκρεω** έχει το εξής νόημα: Η επόμενη ημέρα είναι αφιερωμένη στη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου, εκείνη τη φοβερή ημέρα κατά την οποία όλοι θα σταθούμε μπροστά στο θρόνο του μεγάλου Κριτή. Για το λόγο αυτό με το **Μνημόσυνο των κεκοιμημένων** ζητούμε από τον Κύριο να γίνει ίλεως και να δείξει τη συμπάθεια και τη μακροθυμία του, όχι μόνο σε μας αλλά και στους προαπελθόντας αδελφούς, και όλους μαζί να μας κατατάξει μεταξύ των υιών της Επουράνιας Βασιλείας Του.

Με το **δεύτερο Ψυχοσάββατο** διατρανώνεται η πίστη μας για την καθολικότητα της Εκκλησιάς, της οποίας την ίδρυση και τα γενέθλια (επί γης) γιορτάζουμε κατά την Πεντηκοστή.

Κατά τα δύο μεγάλα Ψυχοσάββατα η Εκκλησιά μας καλεί σε μία παγκόσμια ανάμνηση «πάντων των απ’ αιώνος κοιμηθέντων ευσεβώς επ’ ελπίδι αναστάσεως ζωής αιωνίου». (Διαβάστε περισσότερα **ΕΔΩ**)

Μνημονεύει:

- Όλους εκείνους που υπέστησαν «άωρον θάνατον», σε ξένη γη και χώρα, σε στεριά και σε θάλασσα.
- Εκείνους που πέθαναν από λοιμική ασθένεια, σε πολέμους, σε παγετούς, σε σεισμούς και θεομηνίες.
- Όσους κάηκαν ή χάθηκαν.
- Εκείνους που ήταν φτωχοί και άποροι και δεν φρόντισε κανείς να τούς τιμήσει με τις ανάλογες Ακόλουθες και τα Μνημόσυνα.

Οι -χριστιανοί τελούμε τα τρίτα, τα ένατα, τα τεσσα-ρα-κοστά και τα ενιαύσια -μνημόσυνα. Πολλοί τελούν και τρίμηνα, -εξάμηνα, εννιάμη-να και τριετή

μνημόσυνα. -Ε----πει-δη ο-------μως στην πράξη δεν -αξιώνονται όλοι οι κεκοιμημένοι των διατεταγμένων μνη-μο-σύνων, η μητέρα Εκκλησία τελεί υπέρ αναπαύσεώς τους κοινό Μνημόσυνο.

Το **κοινό αυτό Μνημόσυνο** καθορίσθη-κε να τελείται την παραμονή της Κυρια-κης της Μελλούσης Κρίσεως, που ονο-μάζεται και Κυριακή των -Απόκρεων, διότι την άλλη ημέρα αναγινώσκεται η ευ-αγγελική περικοπή της Κρίσεως. Τελείται κοινό Μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως όλων των κεκοιμημένων, για να καθικετεύσει τον πανοικτίρμονα Κύριο να φανεί ίλεως την ημέρα της Κρίσεως, την επιφανή και μεγάλη.

Πόσο επαινετή είναι η καλή συνήθεια που έχουν οι πιστοί χριστιανοί να επωφελούνται το Σάββατο της Απόκρεω και να φέρνουν στην εκκλησία ένα πιάτο με κόλλυβα και τα δίπτυχα με τα ονόματα των προσφιλών κεκοιμημένων τους για να μνημονευθούν! Οι ψυχές των κεκοιμημένων αισθάνονται τις προσφερόμενες υπέρ αυτών προσευχές και είναι ευγνώμονες που τους θυμόμαστε.

Έχουν και οι κεκοιμημένοι ανάγκη από τη φρον-τίδα μας κι οφείλουμε μ’ όλη μας την καρδιά να την παρέχουμε. Ο **άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός** λέει με την απλότητα που τον διακρίνει στην τέταρτη Διδαχή του: «Αν αγαπάτε τους αποθαμμένους, κάμνετε ο,τι ημπορείτε διά την ψυχήν των· συλλείτουργα, μνημόσυνα, νηστείας, προσευχάς, ελεημοσύνας».

Αλλά και για έναν ακόμη λόγο τελεί κοινό Μνημόσυνο η μητέρα Εκκλησία το Ψυχοσάββατο της Απόκρεω: για να υπενθυμίσει και σε μας «τους περιλειπομένους» «τον κοινόν θάνατον» και να μας «**διεγείρη προς μετάνοιαν**». Εφόσον όλοι θα βρεθούμε ενώπιον του βήματος του δικαίου Κριτού, πόσο πολύ πρέπει να προσέχουμε να ζούμε «εν αγίαις αναστροφαίς και ευσεβείαις»! Για να βρεθούμε άσπιλοι και αμώμητοι ενώπιον του Κριτού, όπως λέει ο πρωτοκορυφαίος απόστολος Πέτρος. «Άσπιλοι και αμώμητοι αυτώ ευρεθήναι εν ειρήνη» (Β΄ Πετρ. γ΄ 11, 14).

Τα ιερά Μνημόσυνα μας βοηθούν να μετανοούμε βαθύτερα και να ζούμε κατά Θεόν. Επίσης μας βοηθούν να μην ασχολούμαστε μόνο με τον εαυτό μας, αλλά να φρον-τίζουμε και για τους κεκοιμημένους μας. Αν τους θυμόμαστε, θα μας θυμηθεί και μας ο Θεός στη Βασιλεία Του. Αλλά και οι άνθρωποι θα μας θυμούνται, όταν μας πάρει ο Θεός κοντά Του. Θα ανάβουν το καντήλι μας, θα δίνουν το όνομά μας να μνημονευθεί στη θεία Λειτουργία, θα τελούν Μνημόσυνα για την ανάπαυση της ψυχής μας.

Είναι ανιδιοτελής αγάπη η φροντίδα μας για τους κεκοιμημένους. «**Τέρπει και κατευφραίνει τον φιλοικτίρμονα Κύριον**

». «Αποφέρει πολλαπλάσια ανταμοιβή και σ’ εκείνους από τους οποίους προσφέρονται και σ’ αυτούς για τους οποίους προσφέρονται», όπως λέει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός.

Κόλλυβα: Πόσα είναι τα υλικά και τι συμβολίζουν

Οι πιστοί φτιάχνουν και προσφέρουν κόλλυβα για τις ψυχές των αγαπημένων τους κεκοιμημένων. Λέγεται, πως τα υλικά πρέπει να είναι 9, γιατί εννέα είναι τα τάγματα των αγγέλων!

Οι συμβολισμοί:

Σιτάρι:
οι κεκοιμημένοι, το γήινο στοιχείο.

Ζάχαρη:
η γλυκύτητα του Παραδείσου.

Σταφίδες:

η Άμπελος, ο Χριστός.

Μαϊντανός:
η ανάπαυση «εν τόπω χλοερώ»

Φρυγανιά τριμμένη ή σουσάμι: το χώμα
(«ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκεπάζει.»)

Ρόδι:
τα ελέη του Παραδείσου, η λαμπρότητα.

Κανέλλα:
η ευωδία, τα αρώματα («αρώμασι εν μνήματι κηδεύσας απέθετο ...»)
(«τον τάφο αι μυροφόροι μύρα ...»)

Αμύγδαλα:
η ευγονία, η ζωή που διαιωνίζεται με τους απογόνους.
Αντί για αμύγδαλα μπορούν να χρησιμοποιηθούν καρύδια.

Κουφέτα (ασημένια και λευκά):
τα οστά που μένουν αναλλοίωτα καθώς το σώμα φθείρεται.

Με πληροφορίες από pemptousia.gr, Ιερά Μητρόπολη Κηφισίας